

Verslag van het gesprek van vertegenwoordigers van boek- en papierhistorische verenigingen/stichtingen met de KB op 6 december 2021 over het KB beleid t.a.v. de collecties Papier en Boekbanden

1. Welkom, Lucinda Jones van de KB en introductie van de aanwezige vertegenwoordiging van de KB.

Lucinda opent de bijeenkomst en heet iedereen welkom. De KB collega's stellen zich voor: Lucinda Jones (hoofd Collecties), Foekje Boersma (hoofd Collectiebehoud) en Jeroen Vandommele (conservator namiddleeuwse en moderne handschriften).

2. Aanstellen notulist of toestemming voor opname apparatuur

Er is geen bezwaar tegen een opname van de sessie als ondersteuning van het verslag.

3. Woord van dank door Elizabet Nijhoff Asser voor de geboden gelegenheid en korte voorgeschiedenis

Het gesprek - via Zoom - vond plaats naar aanleiding van een 'brandbrief' die, op initiatief van het Belgisch-Nederlands Boekbandengenootschap, 29 september 2021 aan de KB directie was gestuurd en waarin elf Nederlandse en Belgische verenigingen op het terrein van boek- en papiergeschiedenis hun zorgen hadden geuit over het verdwijnen van de functies conservator Historische papiercollecties en conservator Boekbanden.

4. Voorstelronde van de aanwezigen van de verenigingen met het aantal leden dat men vertegenwoordigd en een voorbeeld van de projecten die met hulp of advies van de KB conservatoren in het recente verleden zijn uitgevoerd.

Voorstelronde van de aanwezigen van de verenigingen: Elizabet Nijhoff Asser ['host' van de bijeenkomst] en Daniël Ermens van het Belgisch-Nederlands Boekbandengenootschap, Herre de Vries en Andrea Reyes Elizondo van de Nederlandse Boekhistorische Vereniging, Karin Cox van de Stichting Handboekbinden, Benita Jansma van de Stichting Papiergeschiedenis Zaanstreek 'De Hollander', Henk Porck (oud conservator Papier van de KB) en Jan Hein Bannier van de Stichting Papiergeschiedenis Nederland en de Stichting Papiergeschiedenis Renkum-Heelsum en Pau Groenendijk van de Vereniging Nederlandse Handboekbinderijen; verder waren nog enkele toehoorders aanwezig, namelijk Judith van Kesteren van de Tiele Stichting en Alexandra Nederlof van Restauratoren Nederland.

Voorbeelden van goede samenwerking met de KB in het verleden

- Bijeenkomsten
  - o de diverse ledendagen, gehouden in de KB, waar Rens Top voor een bandtype de historische context laat zien en dwarsverbanden toont
  - o de themadagen die in de KB zijn gehouden en de mogelijkheid om stukken uit de papierhistorische collectie van de KB te presenteren.
  - o Bandensalons van het Genootschap die in de KB zijn gehouden
- Inhoudelijke expertise van de conservator:
  - o de vraagbaak functie van Rens Top (conservator Boekbanden van de KB) over collectie items
  - o klankbordfunctie van de papierconservator voor allerhande onderzoeken
  - o technische expertise waar vaak gebruik van wordt gemaakt bij conserveringsvraagstukken en onderzoek.
  - o vragen over watermerken die beantwoord worden door de expertise in de KB.

- 23 artikelen uit het Boekhistorisch Jaarboek gerelateerd zijn aan de collectie boekbanden van de KB en waarvan 37 artikelen door conservatoren van de KB zijn geschreven.

5. Wensen van de aanwezigen ten aanzien van de samenwerking met de KB na het verdwijnen van de twee functies

Conservatorschap

Vanuit de KB wordt duidelijk aangegeven dat er geen opvolging komt in de vorm van de twee genoemde conservatorschappen. De focus van de KB als nationale bibliotheek ligt nu op digitale collectievorming, waarvoor in huis expertise nodig is. Dit wordt door de aanwezigen als zeer spijtig gezien.

Aanspreekpunt

De wens voor een vast aanspreekpunt met expertise en kennis van de collecties Papier en Boekbanden. Een vast aanspreekpunt kan wel geregeld worden, maar de expertise en kennis over de collecties Papier en boekbanden zal gedeeld worden door verschillende conservatoren.

Digitale catalogus

De wens wordt uitgesproken dat er een goede digitale catalogus komt waarbij er gedetailleerde beschrijvingen zijn en er foto's worden opgenomen zodat stukken vergeleken kunnen worden. Een aparte catalogus voor boekbanden zal er niet komen, maar verbeteringen aan de huidige manier van catalogiseren is al in gang gezet (met o.a. foto's van boekbanden) en zal doorgezet worden.

Up-to-date collectie

Hoe worden de collecties aangevuld? Het uitgangspunt is dat er geen actieve aandacht zal zijn op het aanvullen van de collectie echter (zoals nu ook gebeurt) zal er aandacht voor boekbanden zijn door de aanwezige conservatoren bij veilingen etc. Voor zaken die niet via veilingen lopen, is Paul van de Capelleveen de meest aangewezen persoon.

Bijeenkomsten

De mogelijkheid om bijeenkomsten in de KB te houden waarbij de collectie bestudeerd kan worden, blijft bestaan ook al is er geen conservator voor die specifieke collecties meer. Bijeenkomsten met stukken zijn wel in aantal gasten beperkt door de ruimte.

Toegang tot fysieke collectie

De mogelijkheid om collectiestukken aan te vragen en te bekijken, blijft bestaan. De verhuizing van de collectie naar een locatie buiten het hoofdgebouw vormt geen belemmering voor gebruikers. Ook wordt gekeken naar mogelijkheden om 'virtueel' langs de boekenkasten te kunnen lopen in de toekomst.

6. Mogelijkheden voor projecten die gezamenlijk zouden kunnen worden opgezet en uitgevoerd in de toekomst

Samenwerking met de aanwezige verenigingen en stichtingen wordt op prijs gesteld. De KB is van mening dat zij niet de enige aangewezen instelling is voor expertise op gebied van papier historie en boekbanden. KB bespreekt graag de mogelijkheid dat aanwezige stichtingen en verenigingen ondersteunen bij het verder ontsluiten van de collectie, het signaleren van vakliteratuur en aanwinsten op de collectie. KB verwijst naar de mogelijkheid van een bijzonder docentschap in

samenwerking met Boekwetenschap van de UvA, maar hier wordt in dit gesprek niet verder op in gegaan.

7. Korte samenvatting en besluitenlijst

-

8. WVTTK vraag

Een vervolgggesprek wordt gepland in het begin van 2022 (jan/feb).

9. Afsluiting